

2020

Hingoá: 'Oku kei ui pē ko e houalotu 'a e Kau Finemui.

Houalotú mo e Ngaahi Kalasí: 'Oku fokotu'u e

ngaahi kalasí 'i he uooti pe kolo takitaha 'o fakatatau ki he'enau ngaahi fie ma'u pea 'ilo'i 'aki e hingoa faaitaha ko e "Kau Finemui" (hangē ko 'ení, "Kau Finemui Ta'u 12," "Kau Finemui Ta'u 12–15," pe ko e "Kau Finemui" pē kapau 'oku nau fakataha kotoa).

Fakalakalaká mo e Faka-lāngilangi: 'Oku fetongi 'e he Fānau mo e To'u Tupú 'a e polokalama Fakalakalaka Fakatāutahá. 'Oku poupou'i 'e he polokalama fo'oú 'a e ngaahi faingamālie fakataau-taha ke tupulaki ai 'i he ngaahi tafa'aki 'o e Fakalakalaka Fakatāutahá, Ako 'o e Ongongoleleí, mo e Ngāue Tokoní mo e Ngaahi 'Ekitiviti.¹¹

Makasini mo e Tohinoá:

'Oku mei hoko e ta'u 50 'a e makasini New Era ma'a e to'u tupú. ■

Ngaahi Mo 'oni 'i Me 'a Fakafiefiá

1. Na'e faka'atā 'e he tohi tu'utu'uni 'a e Punungahoné 'i he 1915 ke fili 'e he kau finemui ha ngaahi ngāue mei he tafa'aki kehekehe 'e 300 tupu. 'Oku kau 'i he nīhi 'o e ngaahi ngāue ko iá hono tokangai ha ngaahi punungahone 'i ha fa'ahitau kakato, tauhi ke hao e falé mei he fanga langó 'i ha uike 'e ua, pe ko hono ta'aki e vaó mei ha kelekele 'eka vaheua 'e taha.¹²

2. Na'e tui 'e he Tamaiki Fefine Punungahone kimúá ha teunga ne tuiti 'e he kautaha fakalotofonua takitaha, pe'a 'i he 1922, na'e hoko e lanu koulá mo e lanu matá ko e lanu faka'ofisiale 'a e Kautaha Mutual Improvement Association, MIA.

3. Na'e ma'u 'a e hingoa Punungahoné mei he kau paioniá, 'a ia ne nau vakai ki he punungahoné ko ha faka'ilonga 'o e ngāue mo e uouangatahá. Na'e ma'u e Maea Meití mei hono fakanounou 'o e Kautaha Mutual Improvement Association, MIA. Na'e 'uhinga e hingoa Loumailé ki he pale loumailé, 'a ia 'oku 'uhinga ia ki he fakalāngilangi mo e lavame'a.¹⁴

4. 'I he vaha'a 'o e 1940 tupú mo e 1960 tupú na'e lava 'e he kau finemui 'o ma'u ha ngaahi faka'ilonga 'a ia ne nau tuitui ki ha tupenu na'e ui ko ha āfei (bandelo), 'a ia ne nau kaho. Ko e fie ma'u 'e taha ke ma'u ai ha faka'ilongá ko e "feinga ke ma'u ho'houa mohe lelei kakato 'e hivá 'i he pō takitaha he māhiná ni."¹⁵

5. Na'e tupu e memipasipi fakalukufua 'o e Siasí mei he kakai 'e toko 110,000 nai 'i he 1870¹⁶ ki he kakai 'e toko 16 miliona 'i he 2020¹⁷—fakakaukau ki he tokolahi 'o e kau finemui 'i he funga 'o e māmaní he taimi ni!

Nima Fietokoni 'o Heivení

Na'e fakakaukau 'a Heiveni, ko ha tokotaha ta'u 14 mei 'lutā, USA, ke fakafiefia'i 'ene hoko ko ha finemui 'i he Siasí 'aki 'ene ngāue tokoni ki he nīhi kehē.

'Oku ne pehē, "Na'e kamata ia ko ha ki'i fakakaukau si'si'i. "Na'e 'alu 'eku fa'ētangatá ki Pengilatesi 'i ha 'aahi tokoni 'ofa fakaetangata peá ne 'ilo ai ki he ngaahi me'a faingata'a 'oku foua 'e he kakai aí. Na'a ku fie tokoni'i kinautolu—ko ia na'a ku sio ki he app JustServe pea ma'u ai e fakakaukau ke ngaohi ha fanga ki'i kato tokoni ma'a e kau kumi hūfanga aí."

Na'e tānaki 'e Heiveni ha tokoni 'i hono 'apiakó, fa'u ha peesi GoFundMe, pea a'u 'o ne toho e kapa veve 'a e ngaahi kaungā-apí ke ma'u ha pa'anga ke kumi 'aki e fanga ki'i kato tokoni. 'Oku ne pehē, "'Oku ou toho ha kapa veve 'e 22 nai mo tānaki ke toe faka'aonga'i ha fa'o 'anga nge'esi kapa 'e 11 'i he Mōnīte mo e Tūsite kotoa." "'Oku ou angamaheni 'aki ke faka'aonga'i e pa'anga 'oku ou ma'u ki he'eku polokalama kuaeá pea fakahū ha pa'anga ki he'eku ngāue fakafafekaú, ka na'a ku fili ke faka'aonga'i 'eku pa'anga he māhina ko iá ke tokoni ke fakatau mai 'aki e naunaú."

Na'e 'alu leva 'a Heiveni 'o fakatau mai e naunau kotoa na'a ne fie ma'u ki he fanga ki'i kato tokoni, kau ai e sitōkeni, kofu-nima, sikaafi, mo e tatā. Na'a ne fa'o e ki'i kato tokoni takitaha pea fetu'utaki foki ki he talékita 'o e Lifting Hands International ke ale'a'i hono tufaki e fanga ki'i kato tokoni 'i Pengilatesi.

"Ne faka'aonga'i lahi taha hoku taimi ki he'eku ngāue ki hono fa'o fakataha e fanga ki'i kato tokoni. Ka ko e taimi kotoa 'oku ou fa'o ai ha me'a ki he ki'i kato tokoni, na'a ku 'ilo 'e 'ave ia ki ha taha 'oku faingata'a'ia pea te ne tāpuekina kinautolu 'i ha taimi lōloa."

"I he faka'osinga 'o 'ene ngāue tokoni, na'e ongo'i 'e Heiveni e langaki 'a 'ene loto-falala ki he'ene malava 'o ngāue tokoni. "Na'a ku ako hení 'a e lahi 'o e tokoni te u lava 'o fa'i kapau te u feinga hoku lelei tahá. Na'a ku ongo'i manava'ofa foki ki he kakai na'a ku tokoni'i, 'a ia na'e tokoni ia ke u ongo'i ofi ange ki he Fakamo'u mo ongo'i ha ni'ihi 'o e me'a 'okú Ne ongo'i kiate kitautolu."

'I he'etau fakamanatua e fokotu'u 'o e houalotu 'a e Kau Finemui, te tau taki taha lava 'o manatu'i ko e ngaahi sīpinga kitautolu 'o Kalaisi. Te tau lava 'o hangē ko Heivení 'o hoko ko ha tokoni lahi ki he nīhi kehē 'i he'etau feinga hotau lelei tahá ke ngāue tokoni 'o hangē ko ia na'a Ne mei fakahokó. ■

